

**Stanowisko w ramach konsultacji publicznych
dot. założeń do propozycji regulacji prawnej
tzw. fundacji rodzinnej**

Rzeszów dn. 10.10.2019r.

Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii

Pl. Trzech Krzyży 3/5,

00-507 Warszawa

Działając w imieniu **Piotr Kamiński Robert Kamiński Kancelaria Radców Prawnych spółka partnerska z siedzibą w Rzeszowie** (wpisanej do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: 0000292257) oraz **Łoży Rzeszowskiej Business Centre Club** – organizacji zrzeszającej i działającej na rzecz przedsiębiorców z Podkarpacia, z siedzibą pod adresem: Stal- Systems S.A. , Wólka Pełkińska 205A, 37-511 Wólka Pełkińska, przedstawiam niniejszym stanowisko dot. planowanych regulacji dot. fundacji rodzinnej (tzw. zielona księga) stosownie do prowadzonych konsultacji publicznych.

Stanowisko składa się z odpowiedzi na 10 pytań zadanych w ramach konsultacji przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii:

1) Czy zachodzi potrzeba, aby wprowadzać do polskiego prawa instytucję fundacji rodzinnej

Nie może ulegać żadnym wątpliwości, iż brak jest obecnie w polskim porządku prawnym instytucji, która umożliwiłaby z jednej strony utrzymanie kontroli nad udziałami/akcjami spółki rodzinnej oraz innymi istotnymi składnikami majątkowymi (np. nieruchomości komercyjne o dużej wartości) w rękach rodziny właściciela w przypadku jego śmierci lub podjęcia decyzji o przekazaniu majątku do rąk następców prawnych, przy zapewnieniu jednocześnie trwałości i niepodzielności własności ww. aktywów, a także umożliwiającej zapewnienie uzyskiwania środków na bieżące wydatki, w tym edukację, ochronę zdrowia na rzecz tych następców prawnych, którzy nie są zainteresowani bieżącym prowadzeniem/udziałem w prowadzeniu działalności spółki.

Istniejące rozwiązania prawne (na gruncie prawa cywilnego oraz kodeksu spółek handlowych) pozwalają na stosunkowo pewne zabezpieczenie interesów poszczególnych następców prawnych, ale te rozwiązania w odniesieniu do zabezpieczenia interesu zbiorowego następców prawnych (np. zachowania niepodzielności decyzji oraz majątku) wymagają zbudowania skomplikowanych rozwiązań prawnych, które dodatkowo nie zabezpieczają interesów następców w sposób pełny.

Rozwiązania takie (poprzez założenia fundacji rodzinnych) istnieją za granicą (np. Malta, Lichtenstein, Austria) ale decyzja o tym aby je zastosować wiąże się ze znacznymi kosztami oraz powodują, iż aktywa polskich firm są lokowane w podmiotach zagranicznych, co z punktu widzenia bezpieczeństwa i pewności obrotu krajowego nie wydaje się korzystne.

W tym stanie rzeczy inicjatywa wprowadzenia do polskiego porządku prawnego instytucji fundacji rodzinnej niewątpliwie zasługuje na poparcie.

2. Czy fundacja rodzinna powinna być uregulowana w odrębnej ustawie, w ustawie o fundacjach, czy też w Kodeksie spółek handlowych?

Nie może ulegać wątpliwości, iż uregulowanie instytucji fundacji rodzinnej w obecnej ustawie o fundacjach nie jest celowe, ponieważ te dwa rodzaje fundacji mają zdecydowanie różny charakter i z tych powodów regulacji, które mogłyby być wspólne dla obu rodzajów fundacji byłoby niewiele.

Pewne argumenty przemawiają za tym, aby fundacje rodzinne były uregulowane w kodeksie spółek handlowych ale należy wskazać, iż kodeks spółek handlowych po pierwsze zasadniczo reguluje kwestię odnoszące się do podmiotów gospodarczych, podczas gdy nie zawsze fundacja rodzinna będzie taką działalność prowadziła. Po drugie umiejscowienie regulacji dot. fundacji rodzinnej w kodeksie spółek handlowych zasadniczo naruszyłoby zasadę, iż kodeks reguluje działalność spółek (z podziałem na osobowe i kapitałowe). Fundacja rodzinna z całą pewnością nie mogłaby być uregulowana w ramach wspólnych regulacji dot. spółek, ale musiałaby posiadać własne autonomiczne regulacje.

Z tych powodów instytucja fundacji rodzinnej powinna być uregulowana w odrębnej ustawie.

3. Czy prawo powinno przewidywać zamknięty katalog dopuszczalnych celów fundacji rodzinnej?

Ze względu na fakt, iż z założenia fundacja rodzinna będzie podmiotem prywatnym to przepisy prawa powinny zawierać jak najmniej regulacji, które ograniczałyby jej działalność. Granicą tych regulacji powinna być wyłącznie – zgodność z polskim porządkiem prawnym.

Z tych powodów ograniczenie katalogu dopuszczalnych celów fundacji rodzinnej nie powinno mieć miejsca.

4. Czy fundacja rodzinna powinna mieć możliwość prowadzenia działalności gospodarczej.

Aby fundacja rodzinna była atrakcyjna dla polskich przedsiębiorców to dotyczące jej funkcjonowania regulacje prawne winny mieć charakter elastyczny tak, aby umożliwiała

realizację różnych celów fundatora i jej beneficjentów. Wydaje się, że niektóre z tych celów mogłyby być realizowane poprzez prowadzenie działalności gospodarczej.

Z tych powodów fundacje rodzinne powinny mieć możliwość prowadzenia działalności gospodarczej.

5. Czy przepisy prawa powinny przewidywać jakiś minimalny, wymagany poziom funduszu założycielskiego?

O ile głównym celem instytucji fundacji rodzinnej będzie możliwość przeprowadzania sukcesji przy jej udziale, czyli przenoszenie na fundację udziałów/akcji spółek oraz innych istotnych aktywów majątkowych w celu zapewnienia ich niepodzielności co do własności oraz podejmowania decyzji oraz realizacji innych celów (vide pkt. 1) to poruszona kwestia ma charakter drugorzędny, ponieważ zasadniczo aktywa wnoszone do fundacji będą miały dużą wartość.

Nie mniej zgodnie ze stanowiskiem zajęтым powyżej (vide pkt. 3 oraz pkt. 4) czyli odrzuceniu zasady nadmiernego regulowania prawnego instytucji fundacji rodzinnej - nie wskazanym byłoby wprowadzanie prawnej regulacji w zakresie minimalnego funduszu założycielskiego.

6. Czy osoba prawna powinna mieć możliwość zasiadania w organach fundacji rodzinnej?

Co do ww. kwestii pytanie powinno być zadane szerzej – powinno odnosić się nie tylko do osób prawnych ale też np. do spółek osobowych (czyli podmiotów niebędących osobami fizycznymi).

Wydaje się, iż takie ograniczenie w odniesieniu do podmiotów niebędących osobami fizycznymi zasadniczo nie powinno być wprowadzone. Nie mniej wydaje się koniecznym, aby dla celów zapewnienia minimalnego bezpieczeństwa obrotu prawnego - przepisy regulowały wymogi jakie taki podmiot, niebędący osobą fizyczną, powinien spełniać aby mógł być członkiem organu fundacji.

Powyższe oznacza, iż podmiot nie będący osobą fizyczną mógłby być członkiem organu pod warunkiem spełnienia określonych wymogów.

7. Czy beneficjent fundacji rodzinnej powinien mieć możliwość zasiadania w organie zarządzającym tej fundacji?

Jakkolwiek w niektórych porządkach prawnych innych państw istnieją w tym zakresie pewne ograniczenia to wydaje się, iż brak jest uzasadnienia do tego, aby wyłączyć czy nawet ograniczyć możliwość uczestniczenia beneficjentów fundacji w jej organie zarządzającym.

8. Jak prawo powinno uregulować kwestię uprawnienia beneficjenta fundacji rodzinnej do zachowku?

Donacja majątku do fundacji oraz dysponowanie nim przez fundację nie powinny umożliwiać obchodzenie przepisów o zachowku określonych przepisami kodeksu cywilnego.

Spadkobierca powinien być do zachowku uprawniony na zasadach wynikających z przepisów kodeksu cywilnego chyba, że wyrazi zgodę na to aby w związku z wniesieniem majątku do fundacji jego prawa w tym zakresie były wyłączone lub ograniczone.

9. Jak fundacja rodzinna powinna być opodatkowana?

Regulując kwestie opodatkowania fundacji czy też opodatkowania środków wypłacanych przez fundację należy mieć na względzie przede wszystkim pozostałe regulacje dotyczące opodatkowania jak również zapewnienie zasad, które będą atrakcyjne na tle regulacji, na których podstawie działają fundacje rodzinne w innych jurysdykcjach prawnych.

Powyższe nie może oczywiście oznaczać, iż polska fundacja rodzinna miałaby być wykorzystywana do tzw. optymalizacji podatkowej czyli uniknięcia lub obniżenia podatków, co do których obowiązek podatkowy powstałby w przypadku zastosowania, do transferu majątku, rozwiązań, które są obecnie dopuszczalne prawem. Atrakcyjność polskiej fundacji prywatnej ma polegać na tym, iż wykorzystanie jej dla celów sukcesyjnych nie zwiększy obciążeń podatkowych, które powstałyby w przypadku zastosowania obecnych instytucji prawnych.

Dlatego wydaje się, że należy rekomendować następujące rozwiązania w zakresie opodatkowanie podatkami dochodowymi wniesienia aktywów do fundacji, dystrybucję środków na rzecz beneficjentów oraz prowadzenia działalności gospodarczej przez fundację :

- i. Wniesienie majątku do fundacji – neutralne podatkowo
- ii. Przysporzenia ze strony fundacji dla beneficjentów – opodatkowanie jak w przypadku darowizn (zasadniczo uzależnione od tzw. grup podatkowych)
- iii. Działalność gospodarcza fundacji – opodatkowanie na zasadach ogólnych jak w przypadku osób prawnych

10. Czy sąd powinien mieć prawo rozwiązać fundację, w sytuacji gdy jest ona zarządzana w sposób sprzeczny z prawem, w sposób oczywiście sprzeczny z jej celem lub z interesami jej beneficjentów.

Jak już wyżej wskazano skoro fundacja ma mieć charakter prywatny to jej działalność nie może być przeregulowana prawnie.

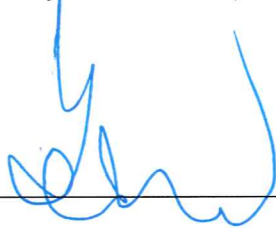
Możliwość rozwiązania fundacji przez sąd nawet w sytuacji gdy jest ona zarządzana w sposób sprzeczny z prawem, w sposób oczywiście sprzeczny z jej celem lub z interesami jej

beneficjentów, może spowodować po stronie potencjalnych fundatorów, obawę co do bezpieczeństwa prawnego fundacji co zapewne wywoła skutek w postaci rezygnacji z zastosowania tej instytucji.

Być może taka możliwość (rozwiązanie fundacji przez sąd) mogłaby być wprowadzona ale jedynie w zupełnie wyjątkowych sytuacjach i przy zapewnieniu udziału w tej decyzji (inicjowanie postępowania w tym zakresie) fundatorowi lub określonej grupie następców prawnych fundatora.

Reasumując – zasadniczo rozwiązanie fundacji przez sąd mogłoby być dopuszczalne jedynie w absolutnie wyjątkowych sytuacjach i pod warunkiem zapewnienia na to wpływu przez fundatora lub określonej grupie następców prawnych fundatora.

W imieniu Piotr Kamiński Robert Kamiński Kancelaria Radców Prawnych spółka partnerska oraz Łoży Rzeszowskiej Business Centre Club:

Piotr Kamiński, radca prawny